

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของพระเจ้าหน้าที่กับภาวะผู้นำของพระหัวหน้าแผนก เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร (Population) ที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ พระเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม จำนวนทั้งสิ้น 100 รูป

จากประชากรเป้าหมายสามารถนำมาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการคัดเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างในระดับร้อยละ 5 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} N &= 100 \text{ รูป} \\ n &= \frac{100}{1 + (100 \times (0.05)^2)} \\ &= 80 \end{aligned}$$

เมื่อกำหนดตามสูตรดังกล่าวแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 80 รูป ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 0.05

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาและพัฒนาขึ้น ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาความคิดเห็นของพระเจ้าหน้าที่กับภาวะผู้นำของหัวหน้าแผนก วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการทำการศึกษา และกำหนดขอบเขตเนื้อหาแบบสอบถามโดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะอายุพรรษา ระยะเวลาสังกัดวัด วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางโลก เป็นส่วนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง รวมจำนวน 6 ข้อ (ข้อที่ 1-6) ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Closed-end Question) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลภาวะความเป็นผู้นำของหัวหน้างานตามทฤษฎีตาข่ายการบริหาร (Managerial Grid Theory) ของ Blake and Mouton ซึ่งแบบสอบถามในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้พัฒนาแบบสอบถามจากงานวิจัยส่วนบุคคลของ ทิพาริ กาญจนพิบูลย์ (2550) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีตาข่ายการบริหาร ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคกับการรับรู้ความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้นำแบบมุ่งงาน	จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 3, 5, 7, 9, 21)
2. ผู้นำแบบมุ่งคน	จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 4, 6, 8, 10, 22)
3. ผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ มุ่งคนต่ำ	จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 11, 13, 15, 17, 24)
4. ผู้นำแบบทางสายกลาง	จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 12, 14, 16, 20, 25)
5. ผู้นำแบบทำงานเป็นทีม	จำนวน 5 ข้อ (ข้อที่ 1, 2, 18, 19, 23)

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ได้แก่ ความสอดคล้อง ความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในกรณีนี้นำไปใช้กับพนักงานที่ทำงานอยู่ในแผนกต่างของวัดพระเชตุพน

3. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) หรือสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เป็นค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณหาได้จากสูตรครอนบราซ (Cronbach) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยแบบทดสอบค่าคะแนนที่ได้อาจจะเป็นค่าอะไรก็ได้ที่มีค่ามากกว่า 1 สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

โดย

α	คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
N	คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
S_i^2	คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ
S_t^2	คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามและขออนุญาตแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ให้กับพระเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ
2. ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด ไปแจกให้พระเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ทั้งนี้จากคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน แต่เพื่อความสะดวกในการคำนวณจึงใช้แบบสอบถามจำนวน 100 ชุด)
3. รวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างและตรวจความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้คืนทุกฉบับ
4. เนื่องจากงานศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านระยะเวลา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเริ่มวันที่ 7 เมษายน 2558 และสิ้นสุดวันที่ 12 เมษายน 2558 ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยหลักการและกรรมวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จะถูกนำมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยผู้ศึกษาจะทำการตรวจสอบดูความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามหลังจากดำเนินการรวบรวมแบบสอบถาม

2. ลงรหัส (Coding) โดยนำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า โดยงานศึกษานี้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Closed-ended) จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลและเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ
5. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐาน
6. แปลผลและนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนและลงรหัส แล้วจึงนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ ซึ่งใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายทั่วไปของแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อ 1-6
2. ส่วนที่ 2 มีลักษณะแบบประเมินค่า (Rating Scale) ของไลเคิร์ต (Likert) โดยมีลักษณะคำถามเป็นคำถามเชิงบวก แบ่งคะแนนหรือน้ำหนักออกมาเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ระดับ 5 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีน้ำหนัก 5 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น อยู่ในระดับมาก มีน้ำหนัก 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น อยู่ในระดับปานกลาง มีน้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น อยู่ในระดับน้อย มีน้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 1 หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีน้ำหนัก 1 คะแนน

3. การแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามว่ากลุ่มตัวอย่างได้ประเมินพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหารระดับต้นว่าเป็นแบบใด และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ผู้ศึกษาใช้วิธีทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามใน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของหัวหน้างาน โดยกำหนดให้มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน และได้แบ่งช่วงของระดับความคิดเห็นด้วยวิธีหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

และได้กำหนดช่วงระดับคะแนนที่ได้จากการคำนวณจากสูตรข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงระดับความคิดเห็นของพนักงานระดับปฏิบัติการที่ได้ประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากแบบสอบถาม ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549 หน้า 77)

คะแนนตั้งแต่ 1.00-1.49 คะแนน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนตั้งแต่ 1.50-2.49 คะแนน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

คะแนนตั้งแต่ 2.50-3.49 คะแนน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนตั้งแต่ 3.50-4.49 คะแนน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

คะแนนตั้งแต่ 4.50-5.00 คะแนน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของหัวหน้าแผนก ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 2 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)